

Information om social- och hälsovård

När man själv eller en närstående insjuknar, väcker det ofta många frågor – också om vårt social- och hälsovårdssystem.

Det lönar sig inte att brottas ensam med ovissheten. På denna sida har vi sammanställt social- och hälsovårdsinformation till stöd för dig.

Tack vare [Översiktskartan över social trygghet](#) är det lättare att hitta de instanser där långtidssjuka kan ansöka om social- och hälsovårdstjänster samt ekonomiskt stöd. I listan finns information om vilka tjänster det finns och vem som erbjuder tjänsterna. Översiktskartan kan delas ut till alla som är i behov av den, såväl till personer som själva insjuknat som till vårdpersonal.

Nyheter inom social- och hälsovård år 2020 (pdf)

Vid ytterligare frågor om social trygghet, kontakta

- [Reumaförbundets servicetelefoner](#)
- socialarbetaren eller rehabiliteringsledaren på din egen vårdenhet
- FPA på nätet, per telefon eller med tidsbokning
- socialtjänsten i din hemkommun, och i specifika ärenden skattebyrån
- kontaktpersonen för rehabiliteringsärenden i din egen reuma-/tules-förening samt service- och patientombud, se [medlemsföreningar](#).

SAMS - Juridiskt ombud

[Juridiskt ombud](#) är en juridisk stödfunktion inom det finlandssvenska funktionshinderområdet, vars syfte är att ge service till alla funktionshindergrupper i Svenskfinland.

Asiakasmaksut ja korvaukset 2020

Lääkekorvaukset

Saat korvausta lääkkeistä, kliinisistä ravintovalmisteista ja perusvoiteista, jotka on määrätty lääkemääräyksellä sairautesi hoitoon. Kaikki reseptilääkkeet eivät ole korvattavia. Korvausta

maksetaan sen jälkeen, kun alkuomavastuusi on täyttynyt. Alkuomavastuu on 50 euroa kalenterivuodessa. Alkuomavastuu ei koske lapsia ja nuoria. Sitä sovelletaan vasta sen vuoden alusta, jolloin täyttää 19 vuotta.

Kela maksaa lääkekorvauksia kolmessa korvausluokassa. Peruskorvaus on 40 % lääkkeen hinnasta tai viitehinnasta, alempi erityiskorvaus on 65 % lääkkeen hinnasta tai viitehinnasta. Ylempi erityiskorvaus on 100 % lääkkeen hinnasta tai viitehinnasta, mutta asiakas maksaa 4,50 euron omavastuun jokaisesta ostamastaan lääkkeestä.

Maksat vuosittain itse korvattavista lääkkeistäsi korkeintaan lääkekaton verran eli 577,66 euroa. Tämän täyttymisen jälkeen jokainen korvattava lääke maksaa sinulle omavastuusuuden eli 2,50 euroa.

Erityisen kallista lääkettä (yli 1000 euroa pakkaus) voi ostaa yhdellä kerralla määrän, jolla lääkekustannusten vuosiomavastuu ylittyy. Tämän jälkeen lääkettä korvataan normaalisti kuukauden hoitoaikaa vastaava määrä kerrallaan. Uusi lääke-erä korvataan, kun edellinen on käytetty annosteluohjeen mukaisesti lähes kokonaan loppuun.

Muille korvattaville valmisteille on myös toimitusväli. Korvausta voi saada uudesta lääkkeen, kliinisen ravintovalmisteen ja perusvoiteen erästä sen jälkeen, kun aiemmin ostettu erä on käytetty lähes kokonaan lääkkeen määrääjän antaman ohjeen mukaisesti.

Lääkereseptien voimassaoloaika on kaksi vuotta.

[Lisätietoa Kelasta](#)

Matkakorvaukset

Kela korvaa julkiseen tai yksityiseen sairaanhoitoon, raskauteen ja synnytykseen sekä kuntoutukseen liittyviä matkoja. Matkat tulee tehdä halvimalla kulkuvälineellä.

Maksat yhteen suuntaan tehdystä matkasta 25 euron omavastuusuuden. Kela korvaa sen ylittävät tarpeelliset matkakustannukset. Jos matkasi kustannus jää alle yhdensuuntaisen matkan omavastuun 25 euroa, maksat matkan kokonaan itse. Myös tämä matkakustannus kerryttää vuotuista omavastuusuuttasi, mikäli ilmoitat sen Kelaan.

Jos matkakustannustesi omavastuut kalenterivuoden aikana ylittävät 300 euroa, Kela maksaa ylittävän osan tarpeellisista matkakustannuksista kokonaan.

Myös perheenjäsenen tai saattajan matkoja korvataan.

Taksimatkat

Kela korvaa taksilla tehtyjä matkoja terveydenhuoltoon, jos asiakas ei voi käyttää terveydentilansa vuoksi edullisempaa kulkuneuvoa tai jos julkisia liikenneyhteyksiä ei ole käytettävissä. Korvauksen saamiseksi asiakkaalla tulee olla terveydenhuollon antama todistus (SV 67).

Huomioithan, että Kela maksaa korvauksen taksimatkasta vain, kun se on tilattu alueellisesta tilausnumerosta. [Lisätietoa ja alueelliset tilausnumerot](#)

[Kela matkakorvaukset](#)

Muut Kelan korvaukset

Kela korvaa myös esimerkiksi osan yksityislääkäripalkkioista ja yksityislääkäriin määräämistä tutkimus- ja hoitokuluista sekä osan yksityisen hammaslääkäriin ja suuhygienistin palkkioista sekä hammaslääkäriin määräämistä tutkimuskuluista.

[Lisätietoja Kelasta.](#)

Kelan etuudet

Kela maksaa etuuksia lainsäädäntöön perustuen. Kaikkien etuuksien euromäärät näet [Kelan sivuilta](#).

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut

Valtio määrittää enimmäismaksun, jonka kunta saa periä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Kunta ja sairaanhoitopiiri voivat päättää näissä rajoissa minkä verran maksuja he perivät. Tarkat tiedot maksuista löydät siis kuntasi sosiaali- ja terveydenhuollosta.

Terveydenhuollon maksukatto on 683 euroa. Sen täyttymisen jälkeen maksukattoon kuuluvat palvelut ovat maksuttomia loppu vuoden.

Maksukattoa kerryttävistä maksuista esimerkiksi terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalvelujen vuosimaksu on tänä vuonna 41,20 euroa tai vaihtoehtoisesti kolme terveyskeskuskäyntiä 20,60 euroa käynti.

[Lisätietoa enimmäismaksuista](#)

Hae tarvittaessa tukea maksuihin

Mikäli maksut alkavat olla liikaa, kannattaa rohkeasti pyytää tukea esimerkiksi oman kunnan sosiaalitoimesta.

[Kelasta voi hakea toimeentulotukea](#) esimerkiksi sosiaali- ja terveystalveluiden maksuihin sekä lääkkeisiin.

Hoitavalta taholta on mahdollista pyytää sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain mukaista maksun alentamista tai perimättä jättämistä. Lue lisää [Reuma-lehdessä](#) olleesta kirjoituksesta.

[Sosiaaliturvan Suunnistuskartasta](#) voit löytää muita tarvitsemiasi tukia ja [Reumaliiton sosiaaliturvaneuvontaan](#) voi tarvittaessa olla yhteydessä.

Terveydenhoito

Jokaisella on oikeus riittäviin terveystalveluihin. Alta löydät pitkäaikaissairaalle suunnattua tietoa terveyteen liittyvistä palveluista, tuista, mahdollisuuksista ja oikeuksista.

Terveystalvelujärjestelmä

Suomessa terveydenhuolto jakaantuu [julkiseen terveydenhuoltoon](#), [työterveyshuoltoon](#) ja [yksityiseen terveydenhuoltoon](#). Lisäksi [Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö YTHS](#) tarjoaa palveluja yliopisto- ja korkeakouluopiskelijoille

[Sairastavan mahdollisuudet kuvana](#)

Hoitopaikan ja -henkilön valinta

Voit valita haluamasi hoitopaikan ja -henkilön tietyin ehdoin Suomessa. [Hoitopaikanvalinta.fi-verkkopalvelu](#) sisältää tietoa kansallisesta terveydenhuollon valinnanvapaudesta ja rajat ylittävästä terveydenhuollosta.

Hoitoon ulkomailla

Saat Kela-korvausta kiireettömästä hoidosta toisessa EU- tai ETA-valtiossa tai Sveitsissä, mikäli hoito on korvattava myös Suomessa. Tiesitkö, että voit pyytää eurooppalaista lääkemääräystä, jolla voit hankkia lääkkeitä edellä mainituissa maissa.

- [Hoitopaikanvalinta-nettisivusto](#)
- [Ulkomaille, Sosiaaliturvaopas](#)

Asiakkaana terveydenhuollossa

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaalla on oikeuksia ja velvollisuuksia.

Saatat kaivata tietoa muun muassa terveys- ja hoitosuunnitelmasta, hoitoon pääsyn ajoista, potilas- ja lääkevahingoista sekä valituskeinoista. Perustuslaki velvoittaa valtiota ja kuntia

turvaamaan jokaiselle oikeuden riittäviin sosiaali- ja terveystalveluihin.

- [Potilaan asema ja oikeudet \(Valvira\)](#)
- [Hoitopaikanvalinta-sivusto](#)
- [Asiakkaana sosiaali- ja terveydenhuollossa, Sosiaaliturvaopas](#)
- [Asiakkaan ja potilaan oikeudet \(STM\)](#)

Kuntoutus

Kuntoutuksella parannetaan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä. Kuntoutus on tärkeää sairaudesta toipumisessa.

- [Reumaliiton kuntoutustoimintaa](#)
- [Kuntoutumistalo](#)
- [Kuntoutussuunnitelma](#)
- [Kuntoutus Suomi.fi](#)

B-lääkärinlausunto

B-lausunto on tärkeä esimerkiksi lääkkeiden erityiskorvausta, kuntoutusta, työkyvyttömyyseläkettä tai pitkäaikaista sairauspäivärahaa haettaessa.

B-lääkärinlausunto on yksityiskohtainen selvitys sairaudesta, tutkimuksesta, ennusteesta, mahdollisista suunnitelluista jatkotoimenpiteistä, kuntoutustarpeesta ja lääkehoidosta.

Etuuden, kuntoutuksen tai eläkkeen saamiseksi on tärkeää, että lausunto on mahdollisimman selkeä ja kattava.

- [Aluehallintoviraston tiedote terveyskeskuksille: Potilaan sairauden hoitoon liittyvän lääkärintodistuksen tulee olla maksuton](#)
- [Lääkärintodistuksen kirjoittaminen \(Lääkäriliitto\)](#)
- [Reuma-lehti 4/12: Kuntoutusta puoltava B-lausunto on selkeä, perusteltu ja monipuolinen:](#)

Apuvälineet

Tuki- ja liikuntaelinsairaalle oikeanlainen apuväline voi helpottaa arkea huomattavasti.

Erilaisia apuvälineitä on paljon. Esimerkiksi reumasairaille sellaisia ovat niveltuet ja lastat, tukikaulus ja ergonomisesti muotoillut työ- ja ruokailuvälineet.

Lainsäädäntömme turvaa, että kansalaiset, joiden toimintakyky on heikentynyt sairauden, vamman tai kehitysviivästymän takia, saavat tarvitsemansa apuvälineet maksutta.

Apuvälinepalveluun kuuluu apuvälinetarpeen arviointi, apuvälineen sovitust ja hankinta, käytön opetus ja seuranta sekä apuvälineen huolto ja korjaus.

- [Apuvälinepalvelut, Terveyskylä](#)
- [Apuvälineet, Sosiaaliturvaopas](#)

Sosiaaliturvaa pitkäaikaissairaalle

Sosiaaliturvan tarkoitus on tukea ihmisiä esimerkiksi sairauden kohdatessa. Suomessa sosiaaliturvaa tarjoavat monet eri tahot, monin eri tavoin.

Jokaisen sairastuneen elämän kokonaistilanne on erilainen. Tärkeää on selvittää, mitä apua juuri sinun tilanteeseen on saatavilla ja kuka sitä tarjoaa. Monesti oma aktiivisuus tukien hakemisessa on ratkaisevaa.

Sairastuneelle ja hänen läheisilleen järjestelmä voi vaikuttaa monimutkaiselta ja etuuksien hakeminen vaivalloiselta. Omia oikeuksia ja mahdollisuuksia kannattaa kuitenkin selvittää.

Yksin ei kannata jäädä, vaan pyydä tarvittaessa apua tilanteesi selvittämisessä! Alle on koottu yleisimpiä kysymyksiä.

Mistä löydän tietoa sosiaaliturvasta?

Sosiaaliturvan selkiyttämiseksi Reumaliitossa on koottu [Sosiaaliturvan suunnistuskartta](#). Se kertoo, mitä palveluja ja tukia on olemassa sekä ketkä niitä tarjoavat. Tuen tarjoajilta kannattaa kysyä rohkeasti lisätietoa. Verkkoversiosta löytyvät myös linkit tuen tarjoajien omille sivuille, mikä helpottaa lisätietojen etsimistä.

[Järjestöjen Sosiaaliturvaoppaasta](#) löydät syventävää tietoa sairastuneen sosiaaliturvasasioista.

Hyvä apu sosiaaliturvaviidakossa on myös oma [paikallinen reumayhdistyksesi](#). Heiltä voi saada tietoja esimerkiksi oman kunnan tarjoamasta sosiaaliturvasta ja vertaistukea.

Kuntasi sosiaalityöntekijä tai -ohjaaja osaavat auttaa sinua eteenpäin. [Reumaliitolla on myös sosiaaliturvaohjausta](#), mikäli et tiedä miten omassa tilanteessasi edetä.

Mitä korvauksia saan lääkekuluista?

Saat korvausta lääkkeitä, kliinisistä ravintovalmisteista ja perusvoiteista, jotka on määrätty lääkemääräyksellä sairautesi hoitoon. Kaikki reseptilääkkeet eivät ole korvattavia.

Korvausta maksetaan sen jälkeen, kun 50 euron alkuomavastuu on täyttynyt. Alkuomavastuu ei koske lapsia ja nuoria. Sitä sovelletaan vasta sen vuoden alusta, jolloin täyttää 19 vuotta.

Kela maksaa lääkekorvauksia kolmessa korvausluokassa. Peruskorvaus on 40 % lääkkeen hinnasta tai viitehinnasta, alempi erityiskorvaus on 65 % lääkkeen hinnasta tai viitehinnasta. Ylempi erityiskorvaus on 100 % lääkkeen hinnasta tai viitehinnasta, mutta asiakas maksaa 4,50 euron omavastuun jokaisesta ostamastaan lääkkeestä.

Maksat vuosittain itse korvattavista lääkkeistäsi korkeintaan lääkekaton verran eli 577,66 euroa. Tämän täyttymisen jälkeen jokainen korvattava lääke maksaa sinulle omavastuusuuden eli 2,50 euroa.

Kelasta voi hakea [toimeentulotukea lääkekustannuksiin](#), mikäli taloudellinen tilanne on haastava.

[Lisätietoa Kelasta](#)

Mitä maksuja tulee terveydenhoidosta julkisella puolella?

Valtio määrittää enimmäismaksun, jonka kunta saa periä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Kunta ja sairaanhoitopiiri voivat päättää näissä rajoissa minkä verran maksuja he perivät. Kuntasi maksut löydät siis oman alueesi sosiaali- ja terveystoimesta.

[Sosiaali- ja terveysministeriön nettisivuilta](#) näet maksujen ajantasaiset enimmäismäärät.

[Reumaliiton asiakasmaksut ja -korvaukset](#) sivuille päivitetään myös tietoa tärkeimmistä maksuista.

Mikä on terveydenhuollon maksukatto?

Kunnallisen terveydenhuollon asiakasmaksuissa on kalenterivuositainen maksukatto. Vuonna 2020 maksukatto on 683 euroa vuodessa. Sen täyttymisen jälkeen asiakasmaksuja ei enää peritä maksukaton piiriin kuuluvista palveluista. Ainoan poikkeuksen tähän muodostaa lyhytaikaisen laitoshoidon ns. ylläpitomaksu.

Kun maksukatto ylittyy, palvelut ovat pääsääntöisesti maksuttomia. Maksukatto ei kata kaikkea terveydenhoitoa. Terveyspalvelujen käyttäjän on itse seurattava maksukaton täyttymistä.

Lisätietoa [sosiaali- ja terveysministeriön nettisivuilta](#) ja kuntasi terveydenhuollosta.

Voiko sosiaali- ja terveydenhuollon maksuihin saada helpotusta?

[Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista](#) on mahdollista hakea alennusta tai vapautusta perheen tulojen tai erityisten sosiaalisten syiden vuoksi (asiakasmaksulaki 11 §). Alennusta haetaan siitä yksiköstä, jossa kyseinen asiakasmaksu on määritetty.

Maksuihin voi myös hakea [Kelasta toimeentulotukea](#).

Kela korvaa osan kustannuksista, jotka aiheutuvat käynnistä yksityisessä terveydenhuollossa ja hammashuollossa.

Lisätietoa kuntasi sosiaali- ja terveystoimesta sekä [Kelasta](#).

Saanko tukea terveydenhuollon matkoihin?

Kela maksaa korvausta julkiseen tai yksityiseen terveydenhuoltoon tehdyn matkan kustannuksista, kun matka on tehty sairauden, kuntoutuksen, raskauden tai synnytyksen vuoksi.

Voit saada myös yöpymisrahaa, kun yöpyminen on ollut tarpeellinen esimerkiksi hoitoon tai kuntoutukseen ehtimiseksi tai toistuvien päivittäisten matkojen välttämiseksi.

Lisätietoa [Kelasta](#).

Mistä löydän sopeutumisvalmennusta ja kuntoutusta?

Kuntoutuksen ja sopeutumisvalmennusten tarkoituksena on auttaa kuntoutujaa ja hänen perhettään sopeutumaan sairauden tai vamman mukanaan tuomiin muutoksiin tai kuntoutumaan siitä. Myös erilaiset apuvälineet ovat osa kuntoutusta.

Lääkinnällisen kuntoutuksen järjestämisessä ensisijainen vastuu on kunnalla. Myös Kela ja potilasjärjestöt järjestävät kuntoutusta. Kannattaakin tutustua Reumaliiton [sopeutumisvalmennus-](#) ja [lomatoimintaan](#). Kuntoutusmahdollisuuksista voi tiedustella myös vakuutus- ja työeläkelaitoksesta, TE-palveluista ja työterveyshuollosta.

Lue lisää [Reumaliiton kuntoutusta käsitteleviltä nettisivuilta](#) ja [Kelasta](#).

Saako kuntoutukseen taloudellista tukea?

Kuntoutusraha turvaa toimeentuloasi, kun osallistut kuntoutukseen. Sitä voi hakea Kelasta 16–67-vuotias, jonka kuntoutuksen tavoite on työelämässä pysyminen, työelämään palaaminen tai työelämään pääsy.

Kuntoutusrahaa voidaan maksaa myös oppisopimuskoulutuksen ja veikkausvoittovaroin tuetun sopeutumisvalmennuskurssin ajalta. Lisäksi alle 20-vuotiaalle voidaan maksaa tehostetun kuntoutuksen ajalta **nuoren kuntoutusrahaa**.

Omaisien kuntoutusrahaa voit saada siltä ajalta, kun osallistut omaisesi sopeutumisvalmennukseen, kuntoutuskurssille tai perhekuntoutukseen. Omaisten tai muun läheisen kuntoutusrahan maksamista koskevat kuntoutusrahan ja osakuntoutusrahan yleiset periaatteet.

Lisäksi kuntoutukseen liittyen Kelalla on elinkeinotuki, kuntoutusavustus, kuntoutustuki, ylläpito- ja matkakorvaus.

Lisätietoa [Kelasta](#).

Tarvitsen apuvälineitä, miten edetä?

Reuma- ja tuki- ja liikuntaelinsairaalle oikeanlainen apuväline voi helpottaa arkea huomattavasti. Erilaisia apuvälineitä on paljon. Esimerkiksi niveltuet ja lastat, tukikaulus, pohjalliset tai ergonomisesti muotoillut työ- ja ruokailuvälineet voivat olla hyödyllisiä reuma- ja tule-sairaille.

Erikoissairaanhoidon vastuulla ovat vaativat lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineet. Perustason apuvälineistä vastaavat **terveyskeskukset**. **Kelan** kautta voi saada vaativia apuvälineitä opiskeluun ja töihin liittyen.

Kysy tilanteeseesi sopivista apuvälineistä sinua hoitavalta terveydenhuollon yksiköltä. Katso myös apuvälinetietoa [Kuntoutumistalosta](#).

Mistä saan taloudellista turvaa kun sairastun?

Kelan maksama sairauspäiväraha korvaa alle vuoden kestävästä työkyvyttömyyden aiheuttamasta ansionmenetystä. Sairauspäivärahaa maksetaan omavastuuajan jälkeen. Omavastuu-aika on yleensä sairastumispäivä ja sitä seuraavat 9 arkipäivää. Sairauspäivärahaa maksetaan enintään 300 arkipäivältä eli noin vuoden ajan.

Osasairauspäiväraha tukee työkyvyttömän henkilön pysymistä työelämässä ja paluuta kokoaikaiseen työhönsä. Paluu osa-aikaiseen työhön on vapaaehtoinen järjestely, johon tarvitaan sekä työntekijän että työnantajan suostumus. Se ei saa vaarantaa terveyttä eikä toipumista. Työajan on vähennyttävä 40–60 %:iin aiemmasta. Osasairauspäivärahaa maksetaan enintään 120 arkipäivältä.

Lisätietoa [Kelasta](#).

Kuka voi hakea toimeentulotukea?

Perustoimeentulotukea voi saada henkilö tai perhe, jonka tulot ja varat eivät riitä välttämättömiin jokapäiväisiin menoihin. Tukea voi hakea esimerkiksi lääkkeisiin ja terveydenhuollon kustannuksiin.

Lisätietoa [Kelasta](#).

Mitä tukea saan Reumaliitosta?

Ohjaamme eteenpäin sosiaaliturvaan liittyvissä kysymyksissä palveluneuvonta@reumaliitto.fi sekä puhelimitse torstaisin klo 10-11.30 p. 044 7680 448.

[Myönnämme avustuksia](#) Hugo Eklundin, Pirkko Handolinin ja Enni Viian rahastoista.

Järjestämme [sopeutumisvalmennusta](#) ja [lomatoimintaa](#).

Reumaliiton vaihde auttaa numerossa (09) 476 155, info@reumaliitto.fi.

Sosiaaliturvaa lapsiperheille ja nuorille

Sosiaaliturvaa lapsiperheille ja nuorille

Sosiaaliturvan tarkoitus on tukea ihmisiä esimerkiksi sairauden kohdatessa. Suomessa sosiaaliturvaa tarjoavat monet eri tahot, monin eri tavoin.

Jokaisen sairastuneen elämän kokonaistilanne on erilainen. Tärkeää on selvittää, mitä apua juuri sinun tilanteeseen on saatavilla ja kuka sitä tarjoaa. Monesti oma aktiivisuus tukien hakemisessa on ratkaisevaa.

Sairastuneelle ja hänen läheisilleen järjestelmä voi vaikuttaa monimutkaiselta ja etuuksien hakeminen vaivalloiselta. Omia oikeuksia ja mahdollisuuksia kannattaa kuitenkin selvittää.

Yksin ei kannata jäädä, vaan pyydä tarvittaessa apua tilanteesi selvittämisessä! Alle on koottu yleisimpiä kysymyksiä.

Mistä löydän tietoa sosiaaliturvasta?

Sosiaaliturvan selkiyttämiseksi Reumaliitossa on koottu [Sosiaaliturvan suunnistuskartta lapsiperheille ja nuorille](#). Se kertoo, mitä palveluja ja tukia heille on olemassa sekä ketkä niitä tarjoavat.

Kannattaa muistaa, että voit olla oikeutettu myös yleisiin tukiin. Ne on listattu kattavasti Reumaliiton kokoamaan [Sosiaaliturvan suunnistuskarttaan](#). Verkkoversiosta löytyvät

myös linkit tuen tarjoajien omille sivuille, mikä helpottaa lisätietojen etsimistä.

[Järjestöjen Sosiaaliturvaoppaaseen](#) on lukuun viisi koottu yhteen lapsiperheitä koskevaa tarkempaa tietoa sosiaaliturvasta.

Hyvä apu sosiaaliturvaviidakossa on myös oma [paikallinen reumayhdistyksesi](#). Heiltä voi saada tietoja esimerkiksi oman kunnan tarjoamasta sosiaaliturvasta. Paikallisyhdistyksiltä ja [Suomen Reumanuorista](#) saat myös vertaistukea sosiaaliturva-asioissa.

Kuntasi sosiaalityöntekijä tai -ohjaaja osaavat auttaa sinua eteenpäin. [Reumaliitolla on myös sosiaaliturvaohjausta](#), mikäli et tiedä miten omassa tilanteessasi edetä.

Mitä korvauksia saan lääkekuluista?

Saat korvausta lääkkeistä, kliinisistä ravintovalmisteista ja perusvoiteista, jotka lääkäri on määrännyt sairautesi hoitoon reseptillä ja jotka ovat korvattavia.

Aikuisilla korvausta maksetaan sen jälkeen, kun 50 euron alkuomavastuu on täyttynyt. Alkuomavastuu ei koske lapsia ja nuoria. Sitä sovelletaan vasta sen vuoden alusta, jolloin täyttää 19 vuotta.

Kela maksaa **lääkekorvauksia kolmessa korvausluokassa**. Peruskorvaus on 40 % lääkkeen hinnasta tai viitehinnasta ja alempi erityiskorvaus on 65 %. Ylempi erityiskorvaus on 100 %, mutta asiakas maksaa 4,50 euron omavastuun jokaisesta ostamastaan lääkkeestä.

Maksat vuosittain itse korvattavista lääkkeistäsi korkeintaan **lääkekaton verran eli 577,66 euroa**. Tämän täyttymisen jälkeen jokainen korvattava lääke maksaa sinulle omavastuusuuden eli 2,50 euroa.

Kelasta voi hakea [toimeentulotukea lääkekustannuksiin](#), mikäli taloudellinen tilanteesi on haastava.

Lisätietoa saat [Kelasta](#).

Mitä maksuja tulee lapsen ja nuoren terveydenhoidosta julkisella puolella?

Alle 18-vuotiailta ei peritä maksua terveyskeskuksen avopalveluista. Avopalveluita ovat esimerkiksi käynti lääkärin vastaanotolla tai hammashoidossa.

Sairaalan vuodeosastohoidosta voidaan alle 18-vuotiaalta periä hoitopäivämaksu enintään seitsemältä päivältä kalenterivuodessa. Sen sijaan alle 18-vuotiaan sarjahoito on aina maksutonta, esimerkiksi lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyen.

Äitiys- ja lastenneuvolakäynnit, terveydenhoitajan vastaanotto sekä laboratorio- ja röntgentutkimukset ovat maksuttomia.

Lisätietoa saat omasta terveydenhuollon yksiköstäsi.

Mikä on terveydenhuollon maksukatto?

Kunnallisen terveydenhuollon asiakasmaksuissa on kalenterivuositainen maksukatto. Vuonna 2020 **maksukatto on 683 euroa vuodessa**. Sen täyttymisen jälkeen asiakasmaksuja ei enää peritä maksukaton piiriin kuuluvista palveluista. Ainoan poikkeuksen tähän muodostaa lyhytaikaisen laitoshoidon ns. ylläpitomaksu.

Alle 18-vuotiaiden käyttämistä palveluista perityt maksut lasketaan yhteen hänen huoltajansa maksujen kanssa. Kun maksukatto ylittyy, palvelut ovat maksuttomia kaikille niille henkilöille, joiden maksut ovat yhdessä kerryttäneet maksukattoon. Maksukatto ei kata kaikkea terveydenhoitoa. Huomaathan, että terveydenhuollon maksukatto on eri asia kuin lääkekatto.

Terveyspalvelujen käyttäjän on itse seurattava maksukaton täyttymistä.

Lisätietoa oman kuntasi terveydenhuollosta ja [ministeriön sivuilta](#).

Voiko sosiaali- ja terveydenhuollon maksuihin saada helpotusta?

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista on mahdollista [hakea alennusta tai vapautusta](#) perheen tulojen tai erityisten sosiaalisten syiden vuoksi (asiakasmaksulaki 11§). Hae alennusta siitä terveydenhuollon yksiköstä, jossa kyseinen asiakasmaksu on määritetty.

Maksuihin voi myös hakea Kelasta [toimeentulotukea](#).

[Kela korvaa](#) osan kustannuksista, jotka aiheutuvat käynnistä yksityisessä terveydenhuollossa ja hammashuollossa.

Lisätietoa kuntasi sosiaali- ja terveystoimesta sekä Kelasta.

Saanko tukea terveydenhuollon matkoihin?

Kela maksaa **matkakorvausta** julkiseen tai yksityiseen terveydenhuoltoon tehdyn matkan kustannuksista, kun matka on tehty sairauden, kuntoutuksen, raskauden tai synnytyksen vuoksi.

Maksat jokaisesta matkasta enintään 25 euron omavastuun. Yhteensä omavastuu on enintään **300 euroa vuodessa (ns. matkakatto)**. Kun se ylittyy, sinun ei tarvitse maksaa omavastuuta loppuvuoden matkoista.

Voit saada myös **yöpymisrahaa**, kun yöpyminen on ollut tarpeellinen esimerkiksi hoitoon tai kuntoutukseen ehtimiseksi tai toistuvien päivittäisten matkojen välttämiseksi.

Perheenjäsenen matka voidaan korvata, jos hoitava lääkäri toteaa perheenjäsenen hoitoon osallistumisen välttämättömäksi.

Saattajan matkakulut korvataan, kun hoitohenkilökunta on katsonut, että asiakkaan terveydentila edellyttää saattajaa. Jos saattajan tarve on ilmeinen, erillistä selvitystä ei tarvita. Saattajan tarve on ilmeinen esimerkiksi silloin, jos asiakas on lapsi.

Lisätietoa saat [Kelasta](#).

Edessäni on ammatin tai opiskelupaikan valinta, mistä apua?

[Työ- ja elinkeinopalvelujen](#) asiantuntijat auttavat sinua, kun etsit elämäntilanteeseesi sopivaa ratkaisua koulutukseen tai ammatinvalintaan. TE-palveluilla on useita eri mahdollisuuksia sinulle sopivan polun löytämiseksi. Ole heihin rohkeasti yhteydessä!

Mitä teen, jos sairastun kesken opintojeni?

Jos sairastut kesken opintojen pidemmäksi aikaa, voit hakea Kelasta **sairauspäivärahaa**. Jos sairautesi kestää enintään 2 kuukautta, voit kuitenkin edelleen nostaa opintotukea normaalisti. Lyhytaikainen sairaus ja vähentyneet opintosuoritukset eivät estä opintotuen saamista.

Jos sairautesi jatkuu yli 2 kuukautta, sairauspäiväraha on parempi vaihtoehto toimeentulosi turvaamiseen. Sinun kannattaa hakea sairauspäivärahaa, etteivät opintotukikuukaudet kulu.

Lisätietoja saat [Kelasta](#).

Mistä löydän sopeutumisvalmennusta ja kuntoutusta?

Kuntoutuksen ja sopeutumisvalmennusten tarkoituksena on auttaa kuntoutujaa ja hänen perhettään sopeutumaan sairauden tai vamman mukanaan tuomiin muutoksiin ja kuntoutumaan.

Lääkinnällisen kuntoutuksen järjestämisessä ensisijainen vastuu on **kunnalla**. Myös **Kela** järjestää sopeutumisvalmennus- ja perhekursseja, joissa lapsi ja hänen perheenjäsenensä tai muut läheiset voivat saada tukea sairastumisen tai vammautumisen aiheuttamaan elämäntilanteeseen.

Lisäksi sopeutumisvalmennusta järjestävät **potilas- ja vammaisjärjestöt**. Kannattaakin tutustua Reumaliiton [sopeutumisvalmennus-](#) ja [lomatoimintaan](#).

Lisätietoa kuntasi terveystoimesta, [Kelasta](#) ja potilasjärjestöistä sekä [Reumaliiton sivuilta](#).

Saako kuntoutukseen taloudellista tukea?

Kuntoutusraha ja osakuntoutusraha turvaavat toimeentuloasi, kun osallistut kuntoutukseen. Sitä voi hakea Kelasta 16–67-vuotias, jonka kuntoutuksen tavoite on työelämässä pysyminen, työelämään palaaminen tai työelämään pääsy.

Kuntoutusrahaa voidaan maksaa myös oppisopimuskoulutuksen ja veikkausvoittovaroin

tuetun sopeutumisvalmennuskurssin ajalta. Lisäksi alle 20-vuotiaalle voidaan maksaa tehostetun kuntoutuksen ajalta **nuoren kuntoutusrahaa**.

Omaisien kuntoutusrahaa voit saada siltä ajalta, kun osallistut omaisesi sopeutumisvalmennukseen, kuntoutuskurssille tai perhekuntoutukseen.

Muistathan myös **matkakorvaukset** kuntoutukseen.

Lisätietoa saat [Kelasta](#).

Tarvitsen apuvälineitä, miten edetä?

Reuma- ja tuki- ja liikuntaelinsairaalle oikeanlainen apuväline voi helpottaa arkea huomattavasti.

Erilaisia apuvälineitä on paljon. Esimerkiksi niveltuet ja lastat, tukikaulus, pohjalliset tai ergonomisesti muotoillut työ- ja ruokailuvälineet voivat olla hyödyllisiä reuma- ja tule-sairaille.

Erikoissairaanhoidon vastuulla ovat vaativat lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineet. Perustason apuvälineistä vastaavat **terveyskeskukset**. **Kelan** kautta voi saada vaativia apuvälineitä opiskeluun ja töihin liittyen.

Kysy tilanteeseesi sopivista apuvälineistä sinua hoitavalta terveydenhuollon yksiköltä. Katso myös apuvälinetietoa [Kuntoutumistalosta](#).

Voiko liikkumiseen saada tukea vamman takia?

Mikäli auto on tarpeellinen vaikeavammaisen lapsen kuljetuksen vuoksi, voidaan uutena hankittavaan autoon hakea [autoveron palautusta tai huojennusta](#).

[Vapautus ajoneuvoverosta](#) voidaan myöntää, mikäli auton hankintaan on saatu autoveronpalautusta tai mikäli lapselle on myönnetty [vamman pysäköintilupa](#). Luvan saaminen voi perustua lapsen liikuntavamman tai johonkin muuhun erityisongelmaan, jonka vuoksi lapsen saattaminen autosta määränpään on vaikeaa.

Kuljetuspalveluja saattajapalveluineen voidaan myöntää kunnan sosiaalitoimesta vaikeavammaiselle lapselle, joka ei vammansa takia voi vapaa-ajan matkoilla käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä. Kuljetuspalveluja voidaan myöntää mm. asiointiin sekä harrastus- ja virkistystoimintaan tarvittaviin matkoihin.

Vaikeavammaisilla ja pitkäaikaissairailla lapsilla on oikeus kunnan koulutoimen järjestämiin **koulukuljetuksiin**, jos he eivät kykene käyttämään julkista liikennettä. Koulu hoitaa koulukuljetusasiat yhteistyössä huoltajien kanssa. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Lisätietoa saat kunnan opetus- ja sosiaalitoimesta, neuvolasta, Traficomista ja Verohallinnosta.

Mikä on alle 16-vuotiaan vammaistuki ja mitä kunnan vammaispalvelut

tarjoavat?

Alle **16-vuotiaan vammaistuen** tarkoituksena on tukea vammaisen tai sairaan alle 16-vuotiaan lapsen päivittäistä elämää. Lapsi voi saada vammaistukea, jos hän vammansa tai sairautensa vuoksi tarvitsee säännöllistä hoitoa, huolenpitoa ja kuntoutusta. Tuen myöntää Kela.

Kuntien vammaispalvelun kautta järjestetään vammaisille ja pitkäaikaissairaille erilaisia arjessa helpottavia palveluja ja taloudellisia tukitoimia. Näitä ovat esimerkiksi kuljetustuki, avustus auton ostoon sekä sairauden vuoksi välttämättömät kodin muutostyöt.

Lisätietoja saat oman kuntasi vammaispalveluista ja [Kelasta](#).

Saanko korvausta ansionmenetyksestä lapseni ollessa sairaalahoidossa?

Sairaana lapsen vanhempana voit saada Kelasta **erityishoitorahaa**. Se on korvaus ansionmenetyksestä tilanteessa, jossa alle 16-vuotiaan sairaan tai vammaisen lapsen huoltaja ei voi tehdä työtään, koska hänen on osallistuttava lapsensa hoitoon tai kuntoutukseen.

Lisätietoa saat [Kelasta](#).

Voinko jäädä kotiin hoitamaan sairasta lasta?

Jos alle 10-vuotias lapsesi sairastuu äkillisesti, voit jäädä pois töistä hoitamaan häntä **tilapäiselle hoitovapaalle**. Se voi kestää enintään 4 työpäivää. Tilapäinen hoitovapaa perustuu työsopimuslakiin.

Erityisen hoidon tarpeessa olevan vammaisen tai pitkäaikaissairaana lapsen vanhemmalla on oikeus **osittaiseen hoitovapaaseen**, kunnes lapsi täyttää 18 vuotta.

Kuntasi sosiaalitoimi voi myöntää **omaishoidontukea** lähiomaiselle, joka hoitaa kotona vaikeasti vammaista tai pitkäaikaisesti sairasta lasta.

Lisätietoja saat kuntasi sosiaalitoimesta, työsopimuslaista (4 luku) sekä Työsuojelusta.

Entä jos äiti sairastuu?

Isä voi jäädä kotiin hoitamaan lasta, jos äiti sairastuu niin, ettei hän voi hoitaa lasta. Tältä ajalta isälle maksetaan vanhempainrahaa. Isä saa tuen äidin sairastumisen omavastuuajan jälkeen, joka on sairastumispäivä + 9 arkipäivää. Äiti voi saada Kelasta sairauspäivärahaa.

Lisätietoja saat [Kelasta](#).

Mitä tukea saan Reumaliitosta?

Ohjaamme eteenpäin sosiaaliturvaan liittyvissä kysymyksissä palveluneuvonta@reumaliitto.fi sekä puhelimitse torstaisin klo 10-11.30 p. 044 7680 448.

[Myönnämme avustuksia](#) Hugo Eklundin, Pirkko Handolinin ja Enni Viian rahastoista.

Järjestämme [sopeutumisvalmennusta](#) ja [lomatoimintaa](#).

Reumaliiton vaihde auttaa numerossa (09) 476 155, info@reumaliitto.fi.

[Lapset ja nuoret nettisivustomme](#) tarjoaa tietoa ja tukea sairastuneille.

[Suomen Reumanuoret ry](#) on yhdistys kaikille eri reumasairauksia sairastaville alle 35 -vuotiaille nuorille. Älä ole yksin – ole yksi meistä!

Työkaluja sairastavalle

Apua taloustilanteeseen

Hae rohkeasti apua, jos taloustilanteesi on vaikea.

[Koonti auttavista tahoista vaikeaan taloustilanteeseen](#) (pdf.)

Edunvalvontavaltuutus

Edunvalvontavaltuutuksella henkilö voi itse etukäteen järjestää asioidensa hoidon sen varalta, että hän myöhemmin tulee kykenemättömäksi hoitamaan asioitaan esimerkiksi sairauden tai heikentyneen terveydentilan vuoksi.

[Lue lisää oikeusministeriön sivuilta.](#)

Kelan asiointipalvelu

Kelan asiointipalvelussa näet esimerkiksi seuraavat ja edelliset maksut, hakemustesi tilanteen sekä muistutukset, jos hakemuksestasi puuttuu liite tai se on jäänyt lähettämättä. Palvelussa näet kootusti asiointejasi Kelassa ja voit kysyä lisätietoa sekä hakea etuuksia.

[Kelan asiointipalvelu](#)

Omakanta

Omakannasta näet mm. sähköiset reseptitietosi, lääkärisikäynnit ja diagnoosit. Siellä voit myös uusien reseptisi.

[Omakanta](#)

Potilasturvallisuus

Reumaliitto on ollut mukana luomassa Potilaan opasta, joka kertoo potilaan ja läheisen mahdollisuuksista vaikuttaa hoidon turvallisuuteen. Se tarjoaa vinkkejä turvallisen hoidon takaamiseksi sekä tietoa potilaan oikeuksista ja potilasturvallisuudesta.

[Potilaan opas](#)

Potilasturvallisuudesta laajemmin tietoa [Suomen Potilasturvallisuusyhdistyksen](#) ja [STM:n sivuilta](#).

Huomaa myös nämä

- [Kuntoutus](#)
- [Lapsille ja perheille](#)
- [Lomatoiminta](#)
- [Nuorille](#)
- [Reuma-aapinen - perustietoa reumasairauksista, lääkkeistä ja hoidosta](#)
- [Reumaliitto vaikuttaa](#)
- [Sopeutumisvalmennus](#)
- [Tietoa tule-terveydestä](#)
- [Tukea ja palveluita](#)
- [Vertaistuki](#)

Muita hyödyllisiä linkkejä

[Hoitopaikanvalinta-sivusto](#)

Laajasti tietoa terveydenhuollosta, maksuista ja oikeuksista.

[Suomen Tulen nettisivut](#)

Tietoa tule-sairauksista sekä niiden yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta.

[Ministeriön sivuilla sosiaali- ja terveystieteiden palveluista](#)

STM:n sivuilla on eri-ikäisille koottua tietoa.

[Suomi.fi](#)

Kokoaa yhteen kaikki kansalaisen tarvitsemat palvelut. Sivuilta löytyy esimerkiksi kootusti tietoa sairastamisesta ja kuntoutuksesta.

[Turvallinen lääkehoito \(THL\)](#)

Tietoa lääkehoidon turvallisuudesta.

[Lääkehoidon päivän -nettisivut](#)

Ohjeistuksia lääkehoitoon.